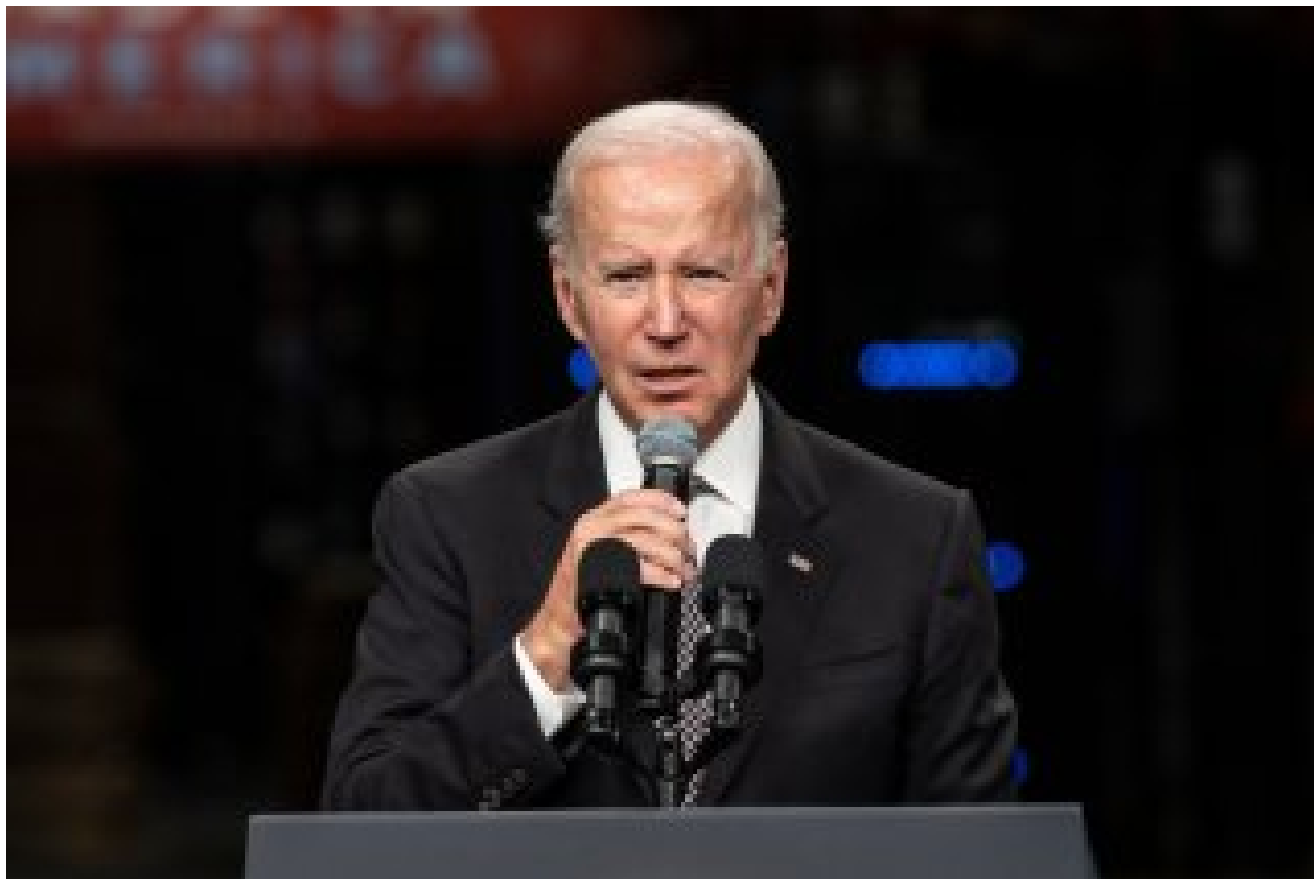

Špatné zprávy, Bidene: Válka mezi Izraelem a Hamasem by mohla oslabit americkou ekonomiku

NI nationalinterest.org/blog/buzz/bad-news-biden-israel-hamas-war-could-tank-us-economy-207011

21. října 2023

Globální geopolitické napětí často hraje klíčovou roli při utváření toho, jak lidé vnímají ekonomický růst. Výzkum ukazuje, že obavy z takových problémů mohou způsobit, že lidé a podniky budou opatrnější, pokud jde o utrácení a investice, což může v konečném důsledku vést k ekonomické recesi.

Nedávná eskalace izraelsko-palestinského konfliktu není jiná. Investoři po celém světě se obávají důsledků této války – zejména ve světle již tak bezútěšného obrazu globálního hospodářského růstu .

Útok Hamasu na jižní Izrael ze 7. října je nejnovější kapitolou cyklu násilí, které v tomto regionu probíhá již desítky let a bohužel se zdá, že nemá konce v dohledu. I když jsou důvody těchto událostí složité, potenciální bezprostřední a dlouhodobé ekonomické důsledky konfliktu jsou snadněji pochopitelné.

Koneckonců, pokud nás rusko-ukrajinská válka naučila jednu věc, pak to, že bychom si měli dávat pozor na složité vzájemné závislosti, které utvářejí globální ekonomickou a geopolitickou krajinu.

Jak mohou konflikty ovlivnit ekonomiku

Vnitřní a mezistátní konflikty mají často významný vliv na indexy akciových trhů, směnné kurzy a ceny komodit – někdy dokonce posouvají ceny výše v předstihu k nepřátelství. Dlouhodobější ekonomický dopad je však obvykle složitější na posouzení. Trvalé dopady i zdánlivě dramatických událostí na chování investorů lze jen těžko předvídat.

Konflikty na Blízkém východě mají tendenci vést k prudkým nárůstům cen ropy – vzpomeňte si na ropné embargo OPEC v letech 1973–1974, iránskou revoluci v letech 1978–1979, iránsko-iráckou válku zahájenou v roce 1980 a první válku v Perském zálivu v roce 1990–91. Vzhledem k tomu, že region představuje téměř třetinu globálních dodávek ropy, jakákoli nestabilita může vytvářet nejistotu na trhu založenou na obavách z přerušení globálních dodávek ropy.

Tato nejistota se odráží v rizikové prémii na ropných trzích. Jedná se o cenu zaplacenou za ropu obchodovanou předem na termínových trzích oproti ceně ropy v reálném čase. Odráží zisky, které spekulanti očekávají z nákupu a prodeje ropy v době konfliktu, a také potřeby podniků, které produkují a spotřebovávají ropu, a jejich obavy z nabídky a poptávky.

A tak dopad posledního konfliktu mezi Izraelem a Hamásem na globální finanční trhy bude záviset na zapojení dalších velkých regionálních mocností. Pokud konflikt mezi Izraelem a Hamásem přetrvá, účinek bude pravděpodobně omezený a pravděpodobně výlučný na země s přímým obchodním stykem s Izraelem nebo Palestinou.

Pokud se však konflikt rozšíří na hlavní země produkující ropu v regionu, jako je Írán, může globální ekonomika čelit vážným dopadům, protože náklady na energii pro podniky a domácnosti by mohly v případě přerušení dodávek prudce vzrůst.

Vyšší ceny energií by brzdily snahy centrálních bank zkrotit inflační tlaky ve většině vyspělých a rozvíjejících se ekonomik. Pokud to povede k „vyšší po delší dobu“ měnové politice, která udrží úrokové sazby zvýšené, povede to ke zvýšení nákladů na půjčky a refinancování ze strany vlád, společností a lidí.

Historie může nabídnout určitý pohled na to, jak by se dopad na globální ekonomiku mohl vyvinout za těchto různých scénářů. Například 50denní válka mezi Izraelem a Hamasem v roce 2014, kteřa zabilá 2 200 lidí, většinou civilistů, neměla žádný významný dopad na globální ekonomiku nebo finanční trhy.

Přesto, když se Izrael a Hizballáh střetly v Libanonu v roce 2006, ceny ropy celosvětově prudce vzrostly kvůli obavám z širšího konfliktu na Blízkém východě.

Co čekat tentokrát

Bohužel je v tuto chvíli potřeba zvážit ještě jeden faktor. K eskalaci izraelsko-palestinského konfliktu došlo spolu s přeskupováním různých globálních aliancí. Toto pomalé plížení „deglobalizace“ lze pozorovat v posunu obchodních politik v posledních letech.

Země jako USA a Spojené království přemísťují ekonomickou aktivitu včetně získávání nebo výroby produktů z různých zemí z obav ze spoléhání se na dodavatele v potenciálně nepřátelských regionech a také z dopadu dovozu ze zemí s nízkými mzdami na místní trhy práce, které se potýkají s problémy.

V tuto chvíli jsou tyto posuny vidět i v reakcích na útok Hamasu na Izrael. Dvoustátní řešení izraelsko-palestinského konfliktu původně navrhla Organizace spojených národů v roce 1947 a znovu potvrdila v roce 1974 s téměř jednomyslnou podporou po celém světě.

V mezinárodních reakcích na útok se však objevily určité nuance. Většina západních zemí rychle vyjádřila podporu právu Izraele na obranu, zatímco země jako Čína a Rusko volaly po příměří, aniž by zaujaly postoj k Hamásu.

To naznačuje, že otázka Izrael-Palestina by mohla souviset s širším trendem k novým geopolitickým rozdělením, které se začínaly objevovat již před útokem Hamásu.

Dlouhotrvající konflikt mezi Izraelem a Palestinou, zejména se zapojením hlavních regionálních mocností, by mohl toto globální přeskupení dále urychlit a mít škodlivé důsledky pro globální ekonomický růst.

Za těchto okolností se investoři již připravují na zvýšenou finanční volatilitu napříč všemi oblastmi – od akcií a státních dluhopisů až po komoditní trhy. Takzvaná bezpečná aktiva, jako je zlato, se obvykle používají jako ochrana před zdrcující ekonomickou nejistotou. Cena zlata vystřelila nahoru po poslední eskalaci izraelsko-palestinského konfliktu.

Finanční trhy budou nadále sledovat konflikt mezi Izraelem a Hamásem, zda nedochází k náznakům eskalace. Cokoli, co tlačí ceny ropy dále nahoru, znovu podnítl obavy z vyšší inflace.

Bohužel se to děje právě v době, kdy se v mnoha zemích po dvou letech trvale vysokých spotřebitelských cen opět začala zpomalovat inflace .

Daniele Bianchi je docentem financí na Queen Mary University of London.

Tento článek poprvé publikoval The Conversation .

Obrázek: Shutterstock.com